

SYNSPUNKT

For at verden skal tro – og puste

KLIMAMARSJ: I PARIS STOD VI SKULDER VED SKULDER FRA ULIKE KIRKESAMFUNN OG RELIGIONER FOR Å STØTTE POLITIKERE SOM VÅGET Å GJØRE MER, SKRIVER INNSENDEREN. SAMTIDIG BLE DET OVER HELE VERDEN ARRANGERT KLIMAMARSJER. BILDET ER TATT UNDER MARSJEN I ATEN.

I vår tid er brobyggende fellesskap skrikende nødvendig, både lokalt, nasjonalt og globalt. Enhetsarbeid er essensielt for kirkenes troverdighet, men også for verden og skaperverket.

Av Einar Tjelle

Vi trenger snart å puste fritt, kjenne varme håndtrykk og ekte øyekontakt. Før koronaen var diskusjonene livlige om rasisme, polarisering, miljø og mye annet. Debattene er nok ikke forsvunnet, men kanskje kapsles de bare inn og forsterkes av isolasjonen? Mange møter knapt andre mennesker, på oppfordring fra helsemyndighetene. Flere kirker har avlyst gudstjenester og salmesang. Og når vi beveger oss ut, så er det gjerne bak et munnbind, med skulende blick mot de få vi møter i gatene. Det meste er blitt vanskeligere den siste tiden. For flere er sykdommen, ensomheten eller arbeidsledigheten vanskelig å takle. Overlever fellesskapene, solidariteten og enhetsarbeidet i denne tid? Eller blir vi enda mer innkapslet i oss selv og mer mistroiske?

Den svenske, lutherske erkebiskopen Antje Jackelèn snakker om de fem P-ene som karakteriserer vår tid. Det er populisme, proteksjonisme, polarisering, post-truth og patriarkatet. Under pandemien kan det virke som både enkeltpersoner og politiske ledere blir enda mer innkapslet i seg selv. I Mellomkirkelig råd hører vi stadig gjennom våre nettverk fortellinger om politiske ledere i flere land som utnytter koronasituasjonen og nedstengninger, og gjør tilværelsen enda vanskeligere for minoriteter og menneskerettighetsforvarere. Diktatorer og korona er en farlig miks. Også vårt norske samfunn preges selvsagt av disse internasjonale trendene, men bare i noen grad. Heldigvis finnes det noe mer i gjære:

I desember var det fem år siden verdens nasjoner ble enige om den såkalte Parisavtalen, hvor alle verdens land forpliktet seg på et krafttak mot klimaendringene. Jeg var til stede i Paris den gangen, og kjente på stoltheten og enheten som oppsto. Dette er vi sammen om! Dette skal vi klare! Avtalen var selvsagt ikke perfekt, men bedre enn mange hadde håpet. I Paris den gang stod vi skulder ved skulder fra ulike kirkesamfunn og religioner for å støtte politikere som våget å gjøre mer. FNs klimasjef gav honnør til

både presset og støtten fra pave Frans og en bemerkelsesverdig enhet av ulike religiøse håpsstemmer. Og kanskje var det nettopp en ny type enhetsarbeid - for klodens framtid - vi var vitne til?

Vi trenger fellesskapet mer enn noen gang før. Jesus ba oss om å være ett, for at verden skal tro (Joh 17,21). I vår tid er brobyggende fellesskap skrikende nødvendig, både lokalt, nasjonalt og globalt. Enhetsarbeid er essensielt for kirkenes troverdighet, men også for verden og skaperverket.

En viktig nyvinning mellom Den romersk-katolske kirke – og Det lutherske verdensforbund var enigheten om rettferdiggjørelseslæren (JDDJ) i 1999. Metodistkirken globalt og de store «verdensparaplyene» av reformerte og anglikanere har seinere sluttet seg til, og kan i dag enes om hva som er helt essensielt i evangeliet. Viktige temaer gjenstår selvsagt, men det er absolutt mer som forener enn som skiller. Klima- og miljøsamarbeid mellom kirkene er en god illustrasjon på dette. Gjennom Norges Kristne Råd og Skaperverk og Bærekraft-tiåret, kom kirkene i Norge enda tettere sammen og kunne lære av hverandres «grønne teologi». Sammen med Kirkens Nødhjelp, misjonsorganisasjoner og kristne ungdomsorganisasjoner har dette bidratt til et felles kirkelig og praktisk engasjement for skaperverket. Vi ser de samme trendene internasjonalt, slik eksempelet fra Paris viser.

Pave Frans er en viktig drivkraft i dette. I tilknytning til reformasjonsjubileet for få år tilbake besøkte han Skandinavia for første gang, og omfavnet den svenske, lutherske erkebiskopen foran alteret i Lund domkirke. I tråd med den katolsk-lutherske felles-erklæringen «Fra konflikt til fellesskap», kunne de erklære at vi står sammen om det viktigste. En samarbeidsavtale om felles diakonalt samarbeid mellom Caritas International og Det lutherske verdensforbund, ble undertegnet ved samme anledning. Et par år seinere tok vår preses Olav Fykse Tveit, da som generalsekretær i Kirkens Verdensråd (KV), imot pave Frans i Genève i anledning KVs 70 års jubileum. I samme ånd som i Lund, var mottoet Walking, Praying and Working together (vandre, be, arbeide sammen).

Handler ikke egentlig økumenikk om møysommelige læresamtaler? Jo, det også. Men enhetsarbeid og brobygging skjer ikke i et vakuum. Bønn og arbeid for fred, rettferdighet og skaperverket er ikke sekundært, men organisk koplet til evangeliet og det største budet. Mer himmel på jord er Den norske kirkes visjon, tett koplet til bønnen Jesus lærte oss, «Fader vår». Selv i en mørk desember og korona-natt, finnes det mange håpstegn. Både i Norge og i svært mange land møtes folk på digitale plattformer, deltar på gudstjenester, tenner lys og ber for verden. Her ser vi at folk møtes på tvers av kirkesamfunn, og mange nye våger seg for første gang inn i et «digitalt kirkerom». Parallelt med dette foregår det en stor mobilisering for FN's bærekraftsmål, hvor kirker og trosbaserte organisasjoner sammen spiller en stadig sterkere rolle både i Norge og globalt (se www.bærekraftsboka.no). I pave Frans' siste bok om «Himmel på jord» skriver generalsekretær Martin Junge i Det lutherske verdensforbund forordet. Igjen handler det om hvordan nåde og rettferdiggjørelse frigjør til forsoning, fred og kamp for skaperverket. Det er et tegn på at mer himmel på jord er noe vi best gjør sammen!

P-trender og R-tall som går i feil retning, må ikke ta motet fra oss. Løfter vi blikket, skjer det mye bra også. La oss ta med oss lyset fra juleevangeliet inn i en ny vår hvor vi kan dele håpsfortellingen og engasjere oss sammen for at mennesker og natur igjen kan puste fritt. seksjonsleder for økumenikk og dialog, Kirkerådet